

sekkel, alkalmi grafikákkal. Kedveli az illusztrációt, illetve irodalmi témák megjelenítését. Láthattuk ezekből az Áprily Lajos egyik versére készült lapját, és *In memoriam József Attila* című rézkarcát, amelyet a költő öt évvel ezelőtt ünnepelt századik születésnapjára készített. A KBK tagjai és a gyűjtők öröme az utóbbi években készült ex libriseiből három tablón mutatott be impozáns válogatást.

A harmadik, legfiatalabb kiállító **ÜRMÖS PÉTER** művész-tanár, aki Pécsen szerzett rajztanári diplomát. Ezt követően Salzburgban litográfiát tanult, majd színdinamikát és építészeti formatervezést a Budapesti Műszaki Egyetemen. Sokoldalúan képzett művész, aki tudását át is kívánja plántálni a jövő tehetségeibe: jelenleg ő a rajztanára az albertfalvai Petőfi iskolának, és a Jaschik Álmos Művészeti Szakiskola művész-tanára is. Amint egyik kiállítási megnyitóján olvasható, külföldi tanulmányútjaiból azok a művészileg meghatározók, amikor két ízben az olasz állam ösztöndíjasaként tanult Itáliában, ahová azóta is gyakran visszajár. Természetesen e tanulmányok művein is nyomon követhetők. E tárlatán központi helyet foglal-

Ürmös Péter linómetszete, X3, 120×85

tak el az utazások által ihletett munkák, a nagyszerű színes rézkarcok. A *Via Róma III.*; *Gótika II.*; *Karnevál*; *Velencei történet* c. művek az antik témák mellett is friss, modern szemlélettel igéznék meg. Gyakran használ egy képen belül vegyes technikai eljárásokat, s ez teszi a témát még intenzívebbé, meghatározóbbá. Emlékeztetsek *Murature rue Strassbourg*, *Elfelejtett dallamok*, *Das Wissenboing* című lapjai.

Ürmös Péter kisgrafikai munkássága széles körben ismert, nem csupán itthon, de külföldön is, hiszen rendszeresen szerepel a világ számos országa által meghirdetett és rendezett kiállításokon Olaszországtól Finnorszáig, a Balkántól a Kis-Baltikumon át Kínáig. Ezúttal láthattuk még kiállításán a *Népi építészeti I-IV.* sorozatát, ex libriseiből pedig három tablón mutatott be válogatást.

Mindhárom művész kiállított alkotásait a magas művészi színvonal jellemzi, ami természetesen mesteri rajzkészségük és tudós tanári felkészültségük gyümölcse. Láthatunk közöttük hagyományos, klasszikus stílusban készült, ugyanakkor teljesen modern hangvételű és mai formai bravúrokkal készített műveket; ám egyetlen úgynevezett „öncélút” sem, mindegyik jelentős mondanivalókat hordoz, nemes és nagyszerű esztétikai élményt nyújt. Öröm volt újra végigjárni, ha csak mozaikokban is, művészpályájuk néhány „sétányát” vagy állomásait és gazdagodnunk általuk.

Király Zoltán

TAVASZI NOÉMI ÚJ KIÁLLÍTÁSA

Amint ismeretes, a magyar közvélemény az idén ünnepli nagy zeneszerzőnk, a magyar opera megteremtője, Erkel Ferenc születésének 200. évfordulóját, s ezért a 2010-es esztendő „Erkel-év” is lesz a kulturális szférában. Sok-sok rendezvény készül majd az év folyamán ennek jegyében. S ebből éppen a

Tavaszy Noémi: Bánk Bán

legelső került most megrendezésre a budai várnegyedben, a Szentháromság téri Magyar Kultúra Alapítvány székházában, ahol *Tavaszy Noémi* festő-grafikusművész mutatta be legújabb grafikai sorozatát, amelynek címe:

ERKEL FERENC EMLÉKÉRE.

A tárlaton tulajdonképpen három neves magyar művész együttműködésének a végeredményét láthatta a közönség. Kátóna József, az író 1815-ben drámát írt, „Bánk bán, Magyarország Nádorispánja” címmel, amelynek – gondolatban – megformálta valamennyi szereplőjét, vagyis megszemélyesítette újra a történelmi eseményt. II. Endre magyar királyt, feleségét Gertrudis királynét, Bánk bánt és feleségét, Melindát, Ottót, az álnok csábítót, Tiborcot, a népet megszemélyesítő pa-

Tavaszy Noémi: II. Endre

rasztembert, Petur bánt, és akik a cselekmény folyamán megjelennek a színpadon.

A drámát 1861-ben Erkel Ferenc megzenésítette és ezzel indult sikeres, hódító útjára a *Bánk bán* című opera. Természetesen a szereplők, az alakok a nagy zeneszerző képzeletében zenei megformálást is kaptak, megszólalásuk, áriáik mind-egyiküknél jellemző egyéniségükre.

Amikor a darab színpadra kerül, a rendezők és a jelmeztervezők szokták megjeleníteni, megtervezni a szereplők öltözetét, hol teljesen korhűen, hol fantáziájukra vagy szakmai tudásukra támaszkodva.

Most, ezen a tárlaton Tavaszy Noémi a festő- és grafikusművész gondolta és álmodta újra a *Bánk bán* szereplőinek a sorát, ezúttal a saját művészi ihlete segítségével. Rendkívül karakteresen, jellemüknek megfelelően állnak előttünk a történet szereplői, fantáziadús színekkel ábrázolva. Illetve, néhány alak kétféleképpen, fekete-fehér és színes grafikán is látható a kiállításon. Amint a művésznő elmondta, az alakokról először linómetszet és fekete nyomat készült, majd különféle technikai eljárásokkal színezte a pazar öltözékeket, mentéket, női ruhákat stb. Így a vegyes technikájú grafikák élénk, intenzív színhatása révén a néző szeme előtt szinte megelevenedik a történelmi dráma minden alakja.

A kiállítást Dr. Koncz Gábor, a Magyar Kultúra Alapítvány igazgatója nyitotta meg. Kiemelte, öröm számára is, hogy az Erkel év „éppen itt, éppen most és éppen Tavaszy Noémi grafikai sorozatával kezdődik, s ez az első budapesti program, amelyet Erkel Ferenc emlékének szenteltek”.

Az ünnepélyes megnyitót követően az Alapítvány igazgatója meginvitálta a közönséget az éppen ott kezdődő, a „Régiók találkozása a Magyar Kultúra Napján” című hangversenyre. Az élő zene által így folytatódott a méltó megemlékezés Erkel Ferencről.

Király Zoltán

ERDÉLYI GRAFIKA „ITT ÉS MOST”

A Vármegye Galéria „Időhidak” címmel programsorozatot indított, amelynek keretében erdélyi grafikusok alkotásaiból rendezett februárban kiállítást.

Az „Itt és most” című válogatás részben retrospektív, részben pedig jövőbe tekintő profillal mutatott be már klasszikusnak számító, de sajnos köreinkből már korábban eltávozott mesterektől néhány örökérvényű alkotást, de ugyanakkor a hagyományokat folytató kortárs alkotók művei is helyet kaptak az összeállításban. Erre a kettősségre utalt a kiállítás megnyitóján Dr. Losonci Miklós művészettörténész is, aki nagyon sok művészettörténeti párhuzammal érzékeltette az erdélyi grafikának azon egyedi sajátosságait, amelyek egyúttal az európaiságot is messzemenőig kifejezik. Találó példákkal érzékeltette az erdélyi létben oly fontos közművelődés meghatározó szerepét és életben tartó erejét. Reményik Sándor gondolatát kiegészítve („ne hagyjátok a templomot, az iskolát és a kultúrát”) a kultúrának az identitást védő és biztosító rendeltetését emelte ki, amely a helytállás egyik záloga is egyben. „Az erdélyi művészetnek van egy olyan karaktere – ahogy fogalmazott –, hogy az erdélyiség fogalmán és minőségén belül a legszenvedőbb magyar és emberi eszményeket valósította meg minden kompromisszum nélkül.”

A megnyitón a KBK egyesületet számos tagunk képviselte, akik örömmel láthatták a falakon azokat a kisgrafikákat és könyvjegyeket, amelyekből néhány a saját gyűjteményekbe is bekerülhetett. Így Imets László, Molnár Dénes, Torró Vilmos és Vecserka Zsolt metszetei, Cseh László rézkarca, valamint Nagy Pál rajza kerültek egymás mellé, ami nagyon jó rendezői meglátásnak bizonyult. A számítógépes kisgrafika Kerékyártó Lászlónak köszönhetően újdonságként szerepelt ebben a válogatásban. Átterve a sokszorosított képgrafikára, a sort Gy. Szabó Béla briliáns fametszetével, illetve Deák Ferenc és Xantus Géza mélynyomású lapjaival kezdhetjük, hiszen ők is jobbra a kisgrafikák által ismertek a gyűjtők számára. Különleges hatást ért el Székely Géza több lemezről és több színnel nyom-

Portik Sándor (RO): Szülőföld (linómetszet, X3)

tatott művével. A kolorista munkák legtöbbször egyedi megoldással és vegyes technikával készült, így „színesítették” a tárlatot Bardócz Lajos, Bíró Gábor, M. Lovász Noémi, Miklós János alkotásai. Legtöbbször az autonóm rajz valamelyik válfaját művelve jutnak el egyfajta esztétikai minőséghez, ahogy Dr. Losonci Miklós fogalmazott: „szinte a rajznak a minimális lép-